wide gap without stones that ran obliquely to the line of the foundation existed in the foundation fragment unearthed in test pit 5. At the bottom of the gap, at the level of the foundation base, flooring consisting of four red bricks was uncovered. This could have been a foundation ventilation opening. The remains of wooden poles were discovered. These were probably fragments of the wooden building's interior structures. Outside the building and to the SE of the foundation, a 1.5 m wide fragment of partially destroyed paving made of small stones was found at a depth of 70 cm. This should be the site of the gate and the paving should be the entrance to the stable. The lower part of the cultural layer dates to the 19th – early 20th century based on the small finds.

By comparing the location of the existing building with the building that stood and was previously recorded in the 1936 photograph (Fig. 4.), it was determined that the unearthed foundation belonged to an even earlier building, i.e. a manor-era stable, probably built in the first half of the 19th century.

Manvydas Vitkūnas

Raudondvario dvaro sodyba

2012 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais ISS atliko žvalgomuosius tyrimus Raudondvario buvusios dvaro sodybos (UK 971) teritorijoje bei vizualinės apsaugos zonoje (Kauno r., Raudondvario sen., Pilies gatvė). Pagrindiniai Raudondvario dvaro sodybą formuojantys elementai yra užstatymas (10 dvaro laikotarpio statinių) ir želdynai (parkas). Tyrimai buvo atliekami ne pagrindinėje, bet periferinėje, PV dvaro sodybos teritorijoje, į V nuo įvažiavimo iš Pilies gatvės į dvaro sodybą. Tarybiniu laikotarpiu šalia dvaro sodybos Pilies gatvėje iškilo silikatinių plytų administracinis pastatas, įrengta automobilių stovėjimo aikštelė, pastatyta katilinė, nutiesti šilumos, vandentiekio ir dujų vamzdynai. Žvalgomieji tyrimai buvo atliekami abipus Pilies gatvės R dalies. Iš viso ištirta 10 šurfų. Iš jų 5 šurfai (1, 5, 7, 8, 9) kasti į Š, o 4 šurfai (3, 4, 6, 10) – į P nuo Pilies gatvės važiuojamosios dalies. Šurfas 2 iškastas važiuojamojoje gatvės dalyje. Į Raudondvario buvusios dvaro sodybos teritoriją patenka šurfai 6–10 (1 pav.), o šurfai 1–5 kasti dvaro sodybos vizualinės apsaugos zonoje. Iš viso ištirtas 24,75 m^2 plotas.

Teritorija Pilies gatvės vietoje ir abipus jos yra labai smarkiai perkasta XX a. tiesiant įvairias komunikacijas (ryšių, elektros, vandentiekio, šilumos, dujotiekio tinklus), įrengiant melioracijos sistemas. Tirtose vietose archeologiškai vertingo nesuardyto kultūrinio sluoksnio neaptikta. Rasti tik pavieniai XIX–XX a. radiniai – plytų duženos, buitinės keramikos šukės, kalvio darbo bei fabrikinės gamybos vinys, geležinė pasaga, plieninio peilio ar šakutės rankena, pavieniai paukščių ir gyvulių kaulai. Šurfe 8,

1 pav. Šurfo 10 V sienelė. M. Vitkūno nuotr.
Fig. 1. The W wall of test pit 10

55 cm gylyje rasta 1841 m. kaldinta Rusijos imperatoriaus Nikolajaus I varinė „3 kapeikų sidabru“ moneta.

Šurfe 2 1,5–1,65 m gylyje skirtingose šurfo vietose fiksuotas nuo 5 iki 15 cm storio suklotų žabų sluoksnis. Jo apatinėje dalyje rastos 3 keturkampio skersinio pjūvio geležinės vinys. Dvi vinys fabrikinės gamybos (štampuotos), viena – kaltinė. Po žabų sluoksniu, daugmaž 1,65–1,7 m gylyje rastas 10–20 cm storio pilko smėlio su negausiomis plytų duženomis sluoksnis. Iškart po juo atsidengė daugmaž 10 cm storio šlyno sluoksnis su pavieniais labai smulkiais degėsiais, smulkiomis plytų duženomis, perpuvusių žabų likučiais. Po šlynu rastas įžemis – nejudintas molis. Šurfo gylis siekė 2,2 m. Šurfo 2 tyrimų duomenys leidžia apytiksliai rekonstruoti kelio, ėjusio nuo Raudondvario dvaro sodybos periferine V kryptimi, palei gilų Pašlaitės upelio slėnį, įrengimo eigą. Iš pradžių (veikiausiai XVII–XIX a.) čia būta paprasto lauko keliuko, ėjusio drėgnu upelio slėnio P pakraščiu. Šis keliukas buvo sunkiai pravažiuojamas, todėl bandyta gerinti jo būklę, pilant statybines šiukšles, o besiformuojančiose duobėse klojant žabus. XIX a. ar XX a. I pusėje čia buvo supiltas gana storas (apie 40 cm) plytų duženų sluoksnis, ant kurio užpiltas 10–15 cm storio žvyro sluoksnis. Galiausiai tarybiniu laikotarpiu kelias buvo paaukštintas, supilant papildomą daugiau nei 50 cm storio žvyro su priemoliu bei švaraus žvyro sluoksnį ir išasfaltuotas.

Pilies gatvėje galėjusio būti senojo akmenų grindinio pėdsakų neaptikta. Apie čia buvusius grindinius nieko negalėjo pasakyti ir apklausti vietos gyventojai. Veikiausiai čia, periferinėje dvaro sodybos zonoje, kelias nebuvo grįstas akmenimis, kitaip, nei privažiavimai prie dvaro R, reprezentacinėje dvaro sodybos pusėje.

Raudondvaris Manor complex

In 2012, a field evaluation (10 test pits (Fig. 1), a total of 24.75 m^2) was conducted on the grounds and visual protection zone of the former Raudondvaris Manor complex (Kaunas District, Central Lithuania). The territory at the site of Pilies Street and on both sides of it was badly damaged by digging in the 20th century in laying various utility lines (communications, power, water, heating, and gas networks) and in creating melioration systems. No valuable, undisturbed cultural layer was discovered at the excavation sites. Only isolated 19th–20th-century finds were discovered. An 1841 Russian Empire Nicholas I copper ‘silver 3 kopeck’ coin was found in test pit 8. Old road layers with a brushwood causeway at the bottom were recorded in test pit 2.

Manvydas Vitkūnas,
Bronius Dakanis

Rudaminos smuklės pastato kiemas

2012 m. liepos mėnesį ISS atliko žvalgomuosius tyrimus Rudaminos smuklės pastato (UK 1771) (Vilniaus r., Rudaminos sen., Vilniaus g. 3) kieme, suprojektuotos vandentiekio trasos vietoje. Rudaminos gyvenvietė rašytiniuose šaltiniuose minima nuo 1377 m. Rudaminos smuklė, priklausiusi bažnyčiai, pastatyta XVIII a., rekonstruota XIX a. antroje pusėje, o iš dalies – dar ir XX a. antroje pusėje. Smuklės pastato aplinkoje ir visame Rudaminos miestelyje archeologiniai tyrimai anksčiau nebuvo vykdomi. Tyrimų metu ištirti du šurfai (šurfas 1 – 4 m^2; šurfas 2 – 5 m^2). Bendras ištirtas plotas – 9 m^2.